

Palvelukuvaus

Lotta Laakso

Hanna Lius

Sisällys

Sosiaalinen kuntoutus	1
Palvelukuvaus.....	1
Keskeiset käsitteet	3
1 Johdanto	5
2 Sosiaaliseen kuntoutukseen vaikuttavat lait	5
3 Palvelun sisältö	5
3.1 Suunnitelmallisuus	6
3.2 Kuntoutuksellisten tarpeiden selvittäminen	6
3.3 Ryhmätoiminta	6
3.4 Tehostettu yksilötyö	7
4 Sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteet.....	7
4.1 Palvelun järjestäjän tavoite.....	7
4.2 Asiakkaan tavoitteet	8
5 Palvelun kohdentaminen	8
6 Myöntämisperusteet.....	9
7 Asiakkaaksi ohjautumisen prosessi.....	10
7.1 Palvelutarpeen arviointi	10
7.2 Tutustuminen sosiaaliseen kuntoutukseen.....	10
7.3 Päätös sosiaalisesta kuntoutuksesta	10
7.4 Aloituskeskustelu ja arviointikeskustelut	11
7.5 Sosiaalisen kuntoutuksen päättyminen.....	11
8 Asiakasmaksut	11
9 Palvelun mittarit	11
10 Yhdyspinnat muihin palveluihin/toimijoihin.....	11

Keskeiset käsitteet

Sosiaalinen kuntoutus

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa, tehostettua yksilöllisen ja toiminnallisen tuen yhdistävää palvelua.

Sosiaalinen toimintakyky

Sosiaalisella toimintakyvyllä viitataan sosiaaliin toimintoihin, kuten kykyyn olla vuorovaikutuksessa läheisten henkilöiden kanssa, tyytyväisyyttä sosiaaliin kontakteihin ja osallistumista toimintaan kodin ulkopuolella.

Suunnitelmallisuus

Kuntoutus on aina suunnitelmallinen ja tavoitteellinen prosessi. Sosiaalisen kuntoutuksen toimintamallissa (THL 2020) laaditaan asiakkaan kanssa asiakassuunnitelma, jossa asetetaan tavoitteet sosiaalisen kuntoutuksen jaksolle ja määritellään keinot niiden saavuttamiseksi.

Omatyöntekijä

Sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointia laadittaessa yhdessä asiakkaan kanssa selvitetään, tarvitseeko hän omatyöntekijää. Tarvittaessa omatyöntekijä nimetään palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Sosiaalihuoltolaissa lähtökohtana on, että omatyöntekijä nimetään aina (ellei se ole ilmeisen tarpeetonta), joten oikeus omatyöntekijään on vahva. Sosiaaliseen kuntoutukseen ohjautuvilla asiakkailla tulee olla valmiina nimetty lähettävän tahon omatyöntekijä, joka vastaa asiakkaan prosessista.

Erytystä tukea tarvitseva henkilö

Erytystä tukea tarvitsevalla henkilöllä tai asiakkaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveystalvuuja kognitiivisen tai psyykkisen vamman tai sairauden, päihteiden ongelmakäytön, usean yhtäaikaisen tuen tarpeen tai muun vastaavan syyn vuoksi, ja jonka tuen tarve ei liity korkeaan ikään. (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 3 §.)

Palvelutarpeen arviointi

Kun sosiaalihuollon työntekijä on saanut tiedon sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä, työntekijä arvioi välittömästi henkilön kiireellisen avun tarpeen. Henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen arviointi, ellei sen tekeminen ole tarpeetonta esimerkiksi, kun tarve palvelulle on tilapäistä. Jos palvelutarpeen arviointi tehdään aikuiselle, työntekijä selvittää kyseisen henkilön hoidossa olevan lapsen tilanteen. (sosiaalihuoltolaki 1301/2014)

Asiakassuunnitelma

Palvelutarpeen arviointia täydennetään asiakassuunnitelmalla, ellei sen laatiminen ole tarpeetonta esimerkiksi, kun asiakkaalle annetaan tilapäistä neuvontaa tai palvelutarpeen arviointi on jo ollut riittävä tukimuoto. Palvelutarpeen arviointi toimii asiakassuunnitelman pohjana.

Asiakassuunnitelma sisältää asiakkaan ja sosiaalihuollon työntekijän yhteisen

- Arvion tuen tarpeesta
- Arvion tarvittavista palveluista ja toimenpiteistä
- Arvion asiakkaan vahvuuksista ja voimavaroista
- Yhdessä asettamat tavoitteet, joihin sosiaalihuollon avulla pyritään.

Lisäksi asiakassuunnitelmassa on oltava

- Työntekijän arvio asiakkaan terveyden tai kehityksen kannalta välttämättömistä sosiaalipalveluista, niiden alkamisajankohdasta ja kestosta
- Tiedot siitä kuinka usein asiakas ja työntekijä tulevat tapaamaan
- Arvio asiakkuuden kestosta
- Tiedot eri alojen yhteistyötahoista, jotka osallistuvat asiakkaan tarpeisiin vastaamiseen ja vastuiden jakautuminen niiden kesken sekä
- Suunnitelman toteutumisen seurantaa, tavoitteiden saavuttamista ja tarpeiden uudelleen arviointia koskevat tiedot.

1 Johdanto

Sosiaalisen kuntoutuksen järjestämisvastuu on Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Sosiaalinen kuntoutus on sosiaalihuoltolain mukainen palvelu, joka perustuu asiakkaan toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen kokonaisvaltaiseen selvittämiseen. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelusta säädetään sosiaalihuoltolaissa (1301/2014 17§). Palvelun antamisesta tehdään oikaisuvaatimuskelpoinen hallintopäätös. Asiakaskohtaisessa päätöksessä määritellään asiakkaan tuen tarpeisiin vastaavan sosiaalisen kuntoutuksen sisällöt. (STM n.d.)

Sosiaalinen kuntoutus sisältää sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi (THL 2020). Sosiaalinen kuntoutus voi sisältää sekä ryhmämuotoisia palveluita että tehostettua yksilötyötä.

Sosiaalisella kuntoutuksella vahvistetaan henkilön kykyä selviytyä arkipäivän toiminnoista, vuorovaikutussuhteista ja oman toimintaympäristönsä rooleista. Sosiaalisessa kuntoutuksessa on tarjolla sekä ryhmätoimintaa, että yksilötyötä asiakkaan yksilölliset tarpeet huomioiden. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään muiden kuntoutumista tukevien tahojen kanssa.

2 Sosiaaliseen kuntoutukseen vaikuttavat lait

Hyvinvointialue seuraa ja muokkaa sosiaalisen kuntoutuksen palvelua vastaamaan kulloinkin voimassa olevaa lainsäädäntöä ja sen vaikutuksia toimintaan. Sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaan asema ja palvelun sisältö määräytyy sosiaalihuollon lainsäädännön mukaan. Sosiaalihuoltolaissa on myös säädetty palvelutarpeen arvioinnissa ja palvelujen toteuttamisessa tarvittavasta monialaisesta yhteistyöstä sekä omatyöntekijästä.

- Hallintolaki 2003/434
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000).
- Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)
- Vankeuslaki (767/5005)
- Laki asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

Sosiaalinen kuntoutus tuli lakisääteiseksi vuonna 2015 ja se on osa sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaisia sosiaalipalveluita.

3 Palvelun sisältö

Sosiaalinen kuntoutus Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella sisältää Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen määrittämät ydinelementit; suunnitelmallisuus, kuntoutuksellisten tarpeiden selvittäminen, ryhmätoiminta ja tehostettu yksilötyö. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelun aikana

toteutetaan asiakkaan toimintakyvyn jatkuvaa arviointia. Palvelun sisältö määrittyy aina asiakkaan tarpeesta.

3.1 Suunnitelmallisuus

Asiakkaan kanssa laaditaan asiakassuunnitelma, jossa asetetaan tavoitteet sosiaalisen kuntoutuksen jaksolle ja määritellään keinot niiden saavuttamiseksi. Suunnitelmallisen ja tavoitteellisen työn tulee olla joustavaa; tavoitteet ja keinot voivat täsmentyä työskentelyn aikana. (Karjalainen ym. 2022, 13)

Asiakkaan omatyöntekijä toimii palveluun lähettävänä tahona ja vastaa asiakkaan sosiaalisen kuntoutuksen prosessista ja asiakkaan suunnitelmasta. Sosiaalisen kuntoutuksen työntekijät ja omatyöntekijä tekevät suunnitelmallista ja tavoitteellista yhteistyötä yhdessä asiakkaan kanssa tavoitteiden saavuttamiseksi.

3.2 Kuntoutuksellisten tarpeiden selvittäminen

Sosiaalinen kuntoutus käynnistetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella, jonka perusteella omatyöntekijä tekee päätöksen sosiaalisesta kuntoutuksesta (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 17 §). Riippuen sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamiseen liittyvästä työnjaosta, erityyppisten kuntoutuspalveluiden selvitystyötä voi tehdä omatyöntekijä jo osana asiakkaan palvelutarpeen arviointia. Sitä jatketaan sosiaalisen kuntoutuksen palvelun aikana. Muiden kuntoutuspalveluiden tarpeen arvioiminen ja asiakkaalle annettava tuki niihin hakeutumisessa voi olla perusteltu sosiaalisen kuntoutuksen tavoite, koska sosiaalisen kuntoutuksen aikana asiakkaan toimintakykyä voidaan selvittää systemaattisella tavalla ja erilaisia työvälineitä hyödyntäen. (Karjalainen 2022, 13)

Asiakkaan prosessista vastaa sosiaalihuollon omatyöntekijä, joka voi olla esim. aikuissosiaalityöstä, TYPistä, lapsiperheiden palveluista, vammaispalveluista tai kotoutumisen sosiaalipalveluista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaalla voi olla tukena moniammatillinen työryhmä, joka työskentelee asiakkaan kanssa.

3.3 Ryhmätoiminta

Sosiaalisessa kuntoutuksessa on keskeistä sosiaalinen toimijuus, johon sisältyy myös sosiaalisissa vuorovaikutussuhteissa tukeminen ja ryhmätoiminta. Tälle toimintamallille on ominaista, että siinä yhdistyy sekä tehostettu yksilötyö että ryhmätoiminta, jotka voivat asiakkaan palvelujakson aikana vuorotella jaksoina tai toteutua samanaikaisesti. (Karjalainen 2022; Karjalainen ym. 2022)

Ryhmätoiminnan toteutuksessa ja käytettävissä menetelmissä on olennaista, että ne tukevat asiakkaiden yksilöllisiä tavoitteita, osallisuutta ja arjen sujumista. Ryhmässä voidaan hyödyntää vertaistuellisia keskusteluja, toiminnallisia, pelillisiä tai taidelähtöisiä menetelmiä taikka tehdä yhdessä vierailukäyntejä, retkiä tai muita osallistujille mielekkäitä asioita.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella asiakas voi osallistua useisiin eri ryhmätoimintoihin alueen eri toimipisteissä. Omatyöntekijä ja sosiaalisen kuntoutuksen sosiaaliohjaajat auttavat kartoittamaan asiakkaalle sopivaa ryhmätoimintaa.

3.4 Tehostettu yksilötyö

Tehostettu yksilötyö on sosiaalityötä tai sosiaalihojausta, joka perustuu säännöllisiin tapaamisiin sosiaalialan ammattilaisen kanssa. Keskiössä ovat psykososiaalinen tuki, valmentava työote sekä arkitaitojen vahvistaminen. Työskentely edellyttää asiakaslähtöisyyttä, ja siihen kuuluu myös asiakkaan osallisuuden huomioiminen ja vahvistaminen esimerkiksi kuuntelemalla huolellisesti asiakkaan odotuksia kuntoutusjaksolle, suunnittelemalla työskentelyä yhdessä asiakkaan kanssa tai korjaamalla toimintaa asiakkaan antaman palautteen perusteella.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella tehostettu yksilötyö on sidottu ryhmätoiminnassa mukana oleville asiakkaille.

4 Sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteet

Sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteina on vahvistaa sosiaalityön ja sosiaalihojauksen keinoin ihmisen sosiaalista toimintakykyä, edistää osallisuutta sekä torjua syrjäytymistä.

Tavoitteidensa kautta sosiaalinen kuntoutus hahmottuu sekä korjaavana että ennalta ehkäisevänä työotteena. (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014)

4.1 Palvelun järjestäjän tavoite

Korjaavana työotteena sosiaalinen kuntoutus palauttaa ja vahvistaa henkilön sosiaalista toimintakykyä tilanteissa, joissa toimintakyvyn arvioidaan alentuneen esimerkiksi pitkään jatkuneen työttömyyden, sairastumisen, päihteiden käytön seurauksena tai hahmotus- ja oppimishäiriöistä, vammaisuudesta, mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöistä tai väkivaltakokemuksista johtuen. (THL 2020)

Ennalta ehkäisevänä työotteena sosiaalinen kuntoutus tukee ongelmallisissa elämäntilanteissa ennen kuin ne kasvavat liian suuriksi. Ennalta ehkäisevänä työotteena sosiaalinen kuntoutus kiinnittyy myös rakenteelliseen sosiaalityöhön ja sitoo sen osaksi yleistä osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää sekä tukevaa työtä. Ennalta ehkäisyä on sekin, että sosiaalitoimea muutetaan helpommin lähestyttävämmäksi ja uusia asiakasryhmiä paremmin tavoittavaksi. Tiedottamista lisäämällä ja monipuolistamalla sosiaalisen kuntoutuksen palvelua tehdään näkyvämmäksi, jotta yhteistyötahot osaavat ohjata asiakkaita sen piiriin paremmin ja varhaisemmassa vaiheessa. (THL 2020)

Rakenteellisena työnä sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteet liittyvät ympäristöjen, toimintojen ja yhteiskunnan sosiaaliseen esteettömyyteen – niiden muuttamiseksi avoimiksi ja vastaanottaviksi kaikille. (THL 2020)

Työllistymisen polulla sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntoutumisen tavoitteena on työelämäosallisuuden lisääminen ja sosiaalisen toimintakyvyn edistäminen. Tarkoituksena ei ole kuntouttaa välittömästi työelämään, vaan lähinnä vahvistaa osa-alueita, joita tarvitaan työllistymisen ja työelämäosallisuuden edistämiseen. (Raivio & Nykänen 2014, 23.)

4.2 Asiakkaan tavoitteet

Sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteena on vahvistaa ihmisen pystyvyyttä, mahdollistaa muutos sekä edistää kasvua ja kehittymistä. Asiakkaan tavoite voi olla esimerkiksi arkielämän taitojen oppimista, päihteettömän arjen hallintaa, koulutukseen tai työhön tarvittavien asioiden harjoittelua tai tukea ryhmässä toimimiseen. (STM n.d)

Asiakkaan tavoitteet kirjataan käytettäviin asiakastietojärjestelmiin, ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan yhdessä asiakkaan ja omatyöntekijän kanssa säännöllisesti jakson aikana tapahtuvissa väli- ja loppuarvioinneissa.

Voimavaralähtöisessä työtöteessä lähtökohtana on asiakkaan kyky tehdä asioita itse ja työskentelyssä keskitytään asiakkaan omiin vahvuuksiin ja ratkaisujen mahdollisuuksiin. Lähestymistavalle keskeisiä ovat asiakaslähtöisyys, dialoginen ja kohtaava vuorovaikutus sekä toivon perspektiivi. Työskentely suuntautuu tulevaisuuden tavoitteiden saavuttamiseen, eikä vain menneiden ja nykyisten ongelmien korjaamiseen.

Yksilötyössä asiakas ja sosiaalihuollon omatyöntekijä pohtivat ennen sosiaalisen kuntoutuksen palvelupäätöstä yhdessä, millaisia muutostavoitteita asiakas asettaa elämälleen ja millaisin keinoin niihin pyritään. Lisäksi on hyvä käydä yhdessä läpi, mitä asiakas itse tekee muutoksen aikaansaamiseksi ja mikä on työntekijän rooli muutoksen tukijana.

Ryhmämuotoisen sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteita ovat sosiaalisten suhteiden vahvistuminen ja osallisuuden lisääntyminen sekä vertaistuen saaminen kokemuksia jakamalla ja vaihtamalla. Ryhmätoiminnassa hyödynnetään yhdessä tekemistä ja toiminnallisia menetelmiä. Yhdessä tekemällä osallistujat rakentavat omaa osaamistaan yhdessä muiden kanssa ja tehokkaammin ympäristön resursseja hyödyntäen.

5 Palvelun kohdentaminen

Sosiaalinen kuntoutus on tarkoitettu erityisesti työmarkkinoiden ulkopuolella oleville työikäisille henkilöille, joilla on monesti laaja-alaisen ja kokonaisvaltaisen tuen ja ohjauksen tarve. Palvelu ei ole sidoksissa etuuksiin, vaan tarve määrittää aina palvelun. Palvelun edellytyksenä on sosiaalihuollossa tehty palvelutarpeen arviointi, jossa on arvioitu asiakkaan hyötyvän palvelusta.

Sosiaalisen kuntoutuksen tarpeesta voivat kertoa vaikeudet arjenhallinnassa, eri yhteisöihin liittymisessä ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Osa sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaista on erityisen tuen tarpeessa. Sosiaalisen kuntoutuksen asiakas tarvitsee usein monia yhtäaikaista tukitoimia.

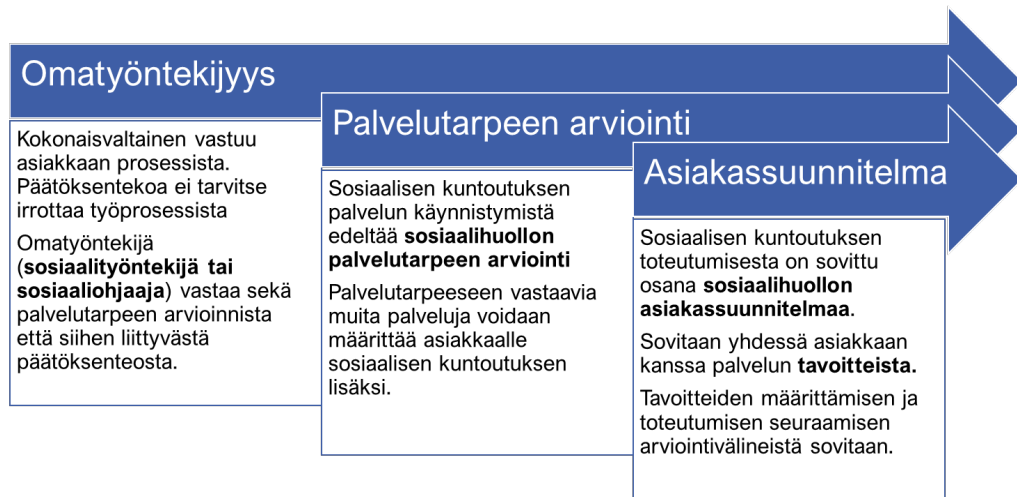
Sosiaalista kuntoutusta voidaan tarjota esimerkiksi silloin, kun:

- ongelmat ovat kasautuneet tai pitkittyneet ja on tarpeen tukea sosiaalista toimintakykyä
- asiakas tarvitsee arjen ja/tai elämänhallinnan tukea
- asiakas tarvitsee tukea päihteettömyyteen,

- asiakas tarvitsee tukea kotoa lähtemiseen, liikkumiseen ja arjen asioiden hoitoon tai
- asiakas tarvitsee valmistavaa tukea kuntouttavaan työtoimintaan, ammatilliseen kuntoutukseen, opiskeluihin tai työhön

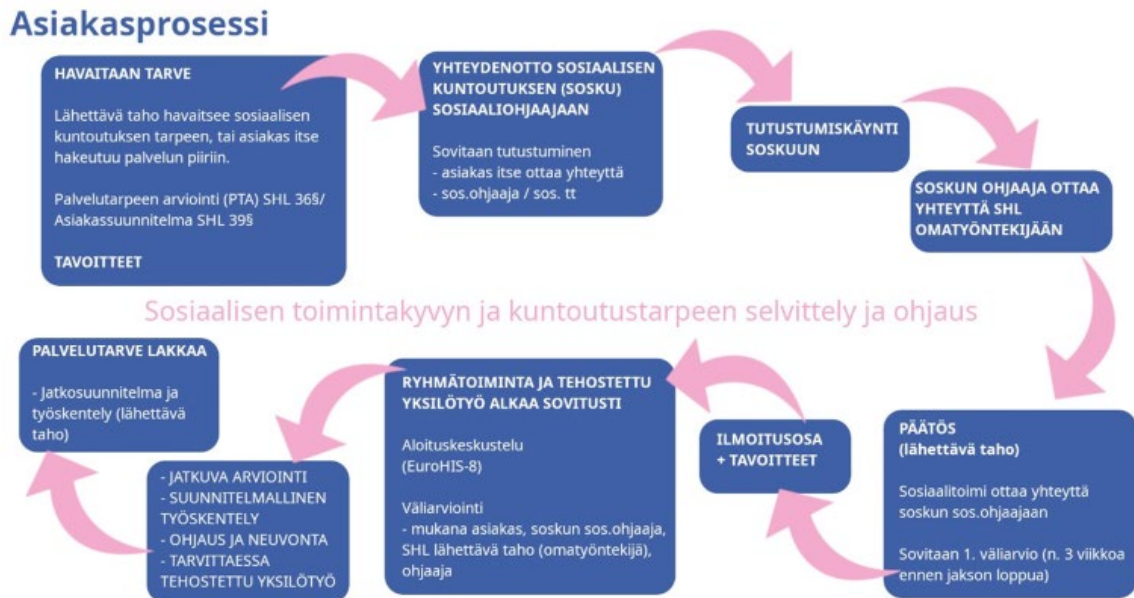
6 Myöntämisperusteet

Palvelun myöntäminen perustuu aina sosiaalihuollon mukaisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalle. Kriteerit myöntämiselle ovat lakisääteiset ja hyvinvointialue noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä tässä.

Kuvio 1: Sosiaalisen kuntoutuksen palvelun tarpeen selvittäminen

7 Asiakkaaksi ohjautumisen prosessi

KUVIO 2: Sosiaalisen kuntoutuksen asiakasprosessi

7.1 Palvelutarpeen arviointi

Sosiaalinen kuntoutus on sosiaalihuoltolain mukainen palvelu, jonne ohjaututaan sosiaalitoimen kautta, jossa asiakkaalle on laadittu palvelutarpeen arviointi. Palvelutarpeen arvioinnissa asiakkaan elämäntilanne ja tuen tarpeet ovat arvioitu ja asiakkaan on arvioitu hyötyvän sosiaalisen kuntoutuksen palvelusta.

7.2 Tutustuminen sosiaaliseen kuntoutukseen

Sosiaalihuollon työntekijä ottaa yhteyttä sosiaalisen kuntoutuksen sosiaaliohjaajaan, jonka kanssa asiakkaalle voidaan sopia tutustumiskäynti. Tutustumiskäynnit pyritään järjestämään ryhmätoiminnan ulkopuolella, jotta asiakkaan tutustumiskäyntiin on valmistauduttu ja varattu siihen sopiva aika. Asiakas voi tulla tutustumaan toimitiloihin sovitusti itsenäisesti tai yhdessä työntekijän kanssa.

7.3 Päätös sosiaalisesta kuntoutuksesta

Sosiaalitoimen työntekijä (omatyöntekijä) tekee palvelusta viranhaltijapäätöksen ja lähettää sen myötä ilmoitusosan tyohonkuntoutus@itauusimaa.fi ennen kuin asiakas aloittaa sovitun jakson. Ilmoitusosaan on kirjattu lähettävän tahon ja asiakkaan laatimat tavoitteet jaksolle.

7.4 Aloituskeskustelu ja arviointikeskustelut

Asiakkaan aloittaessa sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminnassa, hänelle pidetään aloituskeskustelu, jossa tarkennetaan tavoitteita ja käydään yhdessä läpi, miten niitä voidaan edistää sovitun jakson aikana. Keskustelu kirjataan ja jakson aikana tehdään jatkuvaa arviointia. Noin kolme viikkoa ennen jakson päättymistä pidetään väliarviointi tai loppuarviointi asiakkaan jatkosuunnitelmasta riippuen. Sosiaalisen kuntoutuksen jakson aikana palvelun sosiaaliohjaaja tapaa asiakasta sovitusti.

7.5 Sosiaalisen kuntoutuksen päätyminen

Sosiaalinen kuntoutus päättyy aina suunnitellusti. Jakson päättyessä pidetään loppuarviointi, jonne kutsutaan myös asiakkaan omatyöntekijä. Palvelun päättyessä asiakkaan omatyöntekijä jatkaa työskentelyä asiakkaan kanssa.

8 Asiakasmaksut

Palvelu on asiakkaalle maksuton.

9 Palvelun mittarit

Sosiaalisen kuntoutuksen vaikuttavuutta yksilöön mitataan Eurohis-8 elämänlaatumittarilla, jonka asiakas täyttää sosiaalisen kuntoutuksen jakson alussa ja lopussa. Asiakkaan asiakassuunnitelmassa hyödynnetään tulevaisuudessa AVAIN-mittaria.

10 Yhdyspinnat muihin palveluihin/toimijoihin

Sosiaalinen kuntoutus sovitetaan yhteen henkilön mahdollisesti tarvitsemien muiden sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen, sekä asiakkaan muiden tukitoimien kanssa. Asiakkaan prosessissa voi olla mukana monialainen työkykytiimi arvioimassa asiakkaan työ- ja toimintakykyä.

Yhdyspintoja ovat sosiaalipalvelut, terveyspalvelut, kuntoutuspalvelut, muut työllistymistä edistävät palvelut ja kolmas sektori.

Lähteet

Karjalainen, P., Liukko, E. & Muurinen, H. 2022. Sosiaalisen kuntoutuksen toimintamalli (THL). Sosiaalityön vaikuttavat toimintamallit-pilottivaiheen opas. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: [Sosiaalisen kuntoutuksen toimintamalli \(THL\) : Sosiaalityön vaikuttavat toimintamallit - pilottivaiheen opas \(julkari.fi\)](#)

Karjalainen, P. 2022. THL:n alustavat toimintamallien kuvaukset. Tulevaisuuden sosiaalityön vaikuttavat toimintamalli –webinaarin luentomateriaali. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: [Esimerkki aloitussivusta, iso tunnus \(innokyla.fi\)](#)

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

STM. n.d. Sosiaalinen kuntoutus. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: [Sosiaalinen kuntoutus - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](#)

THL. 2020. Sosiaalisen kuntoutuksen opas. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sosku/sosiaalisen-kuntoutuksen-opas>

(Raivio & Nykänen 2014, 23.)

Liitteet

Ilmoitusosa